

10 gr.

AŁC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 291 A

Warszawa, czwartek 29 września 1938 r.

Rok XIII

Konferencja czterech w Monachium

Anglia, Francja, Włochy i Niemcy przy wspólnym stole

LONDYN, 28.9. PREMIER CHAMBERLAIN OŚWIADCZYŁ DZIŚ W PARLAMENCIE, IŻ OTRZYMAŁ ZAPROSZENIE

NIE KANCLERZA HITLERA PRZYBYCIA JUTRO DO MONACHIUM. DOKAD ZAPROSZENI ZOSTALI

RÓWNIEŻ MUSSOLINI ORAZ PREMIER DALLADIER.

Chamberlain oświadczył dalej, że zaproszenie przyjął i udaje się jutro rano do Monachium.

czynny przeprowadzane są masowe aresztowania wszystkich wybitniejszych osobistości, podejrzanych o sprzyjanie narodowcom słowackim. Czesi wykorzystują mobilizację dla uniemożliwienia

JEŻELI ŻYD PODMÓWIŁ ŻYDA DO KRADZIEŻY NIE ODPOWIADA, ALBOWIEM POŁĘCZENIE UCZYNIEŃ CZEGOŚ ZAKAZANEGO NIEMA ZNACZENIA. ŻYD MOŻE SIĘ USPRAWIEDLIWIĆ, IŻ WCAŁE NIE PRZYPUSZCZAŁ, ABY TAMTEN ZLECENIE TAKIE WYKONAŁ.

(Talmud Choszen Hamiszpat § 348)

jakiegokolwiek swobodniejszego wypowiedzenia się ludności słowackiej, czy węgierskiej.

Nowe próby utrzymania pokoju

Mussolini jako pośrednik

Nikt nie chce wojny

RZYM, 28.9. Agencja Stefani donosi, że uparcie odmowne stanowisko Pragi stworzyło sytuację, grożącą poważnymi powikłaniami. Ambasador brytyjski, lord Perth, który odwiedził dzisiaj min. Ciano, zwrócił uwagę na bliskie niebezpieczeństwo konfliktu niemiecko-czeskiego.

Inicjatywa brytyjska zdaje się potwierdzać krążące w kołach rzymskich, a jeszcze nie potwierdzone oficjalnie pogłoski o mediacji włoskiej. Pozostawałaby ona w związku z planem Mussoliniego, wskazującym na konieczność słusznego rozwiązania zagadnień, co pozwoliłoby na uniknięcie poważnych powikłań, przyczyniając się do utrwalenia nowych stosunków europejskich. Agencja Stefani uważa, że z dniem dzisiejszym rozwój wydarzeń europejskich wszedł w zupełnie nową fazę.

PARYŻ, 28.9. Agencja Havasa donosi z Rzymu: W kołach politycznych zapewniają, że Mussolini nawiązał dzisiaj telefoniczny kontakt z kanclerzem Hitlerem, po rozmowie ambasadora W. Brytanii lorda Perth'a z ministrem spraw zagr. Ciano. Rezultat tej rozmowy nie jest jeszcze znany.

W kołach dobrze poinformowanych zapewniają, iż Chamberlain prosił rzekomo o zakomunikowanie mu niezwłocznie odpowiedzi niemieckiej, by mógł wykorzystać ją w swym przemówieniu w Izbie Gmin.

z tą wiadomością pogłoski, jakoby Niemcy miały przystąpić do mobilizacji. (Jeżeli dziś do godz. 14-ej nie nadejdzie zadawająca odpowiedź.

Komunikat stwierdza, iż roz-

pow szechnianie tego rodzaju fałszywych wiadomości jest świadomym sianiem niepokoju i dowodzi braku poczucia odpowiedzialności za wywoływanie wojennych nastrojów.

200 Węgrów aresztowanych

Terror szaleje w Czechach

w stosunku do działaczy mniejszościowych

BUDAPESZT, 28.9. Według wiadomości, teraz dopiero przenikających, w Czechosłowacji szaleje coraz większy terror w stosunku do działaczy mniejszościowych.

Od soboty aresztowano 200 działaczy mniejszościowych węgierskich. Od wczoraj wzmożł się szczególnie terror w stosunku do Słowaków. Na terenie całej Słowac-

Masowa dezercja z armii czeskiej

Słowacy palą zbiory i uciekają w lasy

BUDAPESZT, 28.9. Jak donosi prasa węgierska w ciągu dnia wczorajszego znowu przeszli na stronę węgierską liczni uchodźcy z Czechosłowacji, wśród których przeważają żołnierze. Uchodźcy ci opowiadają, że armia czeska tylko przemocą trzymana jest w karność. Na granicy na każdym kilkunastu żołnierzy uważa dwóch żandarmerów, aby w ten sposób przeszkodzić im w ucieczce i nie pozwo-

lić na szerzenie się wrogiej Czechom propagandy. Czeskie władze wojskowe zdają sobie sprawę z tego, że dyscyplina w armii czeskiej upada z każdym dniem, świadczy o tym już obecnie strój rozprężenia w armii, gdzie liczba masowych wyroków za nieposłuszeństwo z dnia na dzień się zwiększa.

Z Ungwar donoszą, że doszło do starcia między Węgrami i żandarmami czeskimi oraz bojówka-

mi komunistycznymi. Policja aresztowała trzech węgierskich dziennikarzy.

Z Komaron nadeszły wiadomości, że Słowacy tłumnie uciekają w lasy, aby uniknąć powołania ich do służby wojskowej. Bezlitosne rekwirowanie płodów rolnych doprowadza ludność do aktów rozpacz. W wielu wypadkach rozgoryczona brutalnością władz czeskich ludność pali swoje zbiory.

Dezorganizacja rynków złota

Zwyżka dolara w Londynie

Dolar i złoty polski

Pod wpływem wypadków politycznych nastąpiła w ciągu ostatnich paru dni zupełna dezorganizacja zagranicznych rynków walutowych oraz rynków złota,

przede wszystkim najważniejszego rynku europejskiego, t. j. londyńskiego.

Wobec trwającego nadal odpływu kapitałów z Europy do A-

meryki i niemożności dokonywania transportu złota przez Atlantyk, wzrosła w Londynie znacznie rozpiętość między ceną złota a kursem wypłaty na New York, podczas gdy cena złota w Londynie w ciągu ostatnich paru dni podniosła się nieznacznie, bo ze 145 na 147 szylingów za uncję (t. j. około 1,3 proc.), kurs wypłaty na New York w Londynie doznał bardzo poważnej zwyżki, a mianowicie o 3,5 proc.

Następstwa takiego stanu rzeczy odbijają się oczywiście również na innych rynkach walutowych i będą musiały znaleźć wyraz także w notowaniach w Warszawie.

Ponieważ złoty jest nadal oparty na złocie, przeto przy utrzymaniu dotychczasowego paritetu monetarnego 5,924 zł. za 1 kg. czystego złota, wartość dolara, wyrażona w złotych, musi podnosić się analogicznie do wzrostu kursu dolara, wyrażonego w złocie na najważniejszym europejskim rynku złota, t. j. w Londynie.

Stanowisko Portugalii

LONDYN, 28.9. Rząd angielski otrzymał zapewnienie rządu portugalskiego związane z sojuszem angielsko-portugalskim.

Niewiarogodne

BERLIN, 28.9. Według wiarygodnych wiadomości z obszaru sudecko-niemieckiego, Czesi zamierzają przed swym odwrótem przeprowadzić planową i od dawna przygotowaną akcję zniszczenia wszystkich elektrowni i gazowni oraz urządzeń niezbędnych dla pozostającej ludności.

W PIATEK

rozpoczynamy druk niezwykle ciekawych pamiętników

Dr. KAZIMIERZA MARIANA MORAWSKIEGO

P. T.

„W DNIACH URODZIN MAŁEJ ENTENTY”

Autor, który wchodził w skład poselstwa polskiego w Bukareszcie, opisuje kulisy tych doniosłych wydarzeń historycznych.

Słuchałem mowy

Słuchałem przez radio mowy kanclerza Hitlera. Udało mi się uniknąć przerywań i gwizdów rozhułanych stacyj sowieckich i usłyszeć każde niemal słowo.

Nie piszę w tej chwili artykułu ściśle politycznego, w którym liczyłbym się z każdym słowem, ale pragnę się po dzielić z Czytelnikami bezpośrednim wrażeniem i myślami, jakie nasunęły mi się zaraz potem.

Jako oratorski popis, mowa była mistrzowska, o wiele do skonalsza nawet, niż kilka po przednich występow Hitlera. Łączyła w sobie dwie cechy niesłychanie trudne do pogodzenia: hipnotyczną wprost sugestię, wywieraną na słuchającego tłum i równocześnie liczenie się z faktem, że słuchają jej zagranicą przyjaciele i

przeciwnicy, zwykli słuchacze i dyplomaci, i politycy. I trzeba przyznać, że pod tym względem Hitlerowi udało się połączyć te tak sobie na pozór przeciwstawne wymogi. Poza paru niedyplomatycznymi epitetami pod adresem prez. Benesa, mowa nie zawierała żadnego oświadczenia, któreby nie mogło być powiedziane całej Europie.

Celem mowy kanclerza było powiedzenie Europie, że Niemcy do ostatniej chwili pragną uniknąć wojny, ale dłużej już czekać nie mogą i nie będą. I istotnie, po wysłuchaniu mowy można sobie wyobrazić, że Niemcy jeszcze w ostatniej minucie przyjmą jakieś ugodowe załatwienie sprawy, ale nie sposób sobie wyobrazić, by mogły odejść z kwitkiem lub odstąpić od

swych żądań za cenę połowicznych ustępstw. Takie załatwienie sprawy po ostatniej mowie, byłoby równoznaczne z upadkiem autorytetu Hitlera i reprezentowanego przezeń ruchu.

Omawiając stosunki między narodowe Trzeciej Rzeszy, kanclerz tym razem na pierwszym miejscu mówił o stosunkach z Polską. Naogół oświadczenie to było powtórzeniem tego samego, co powiedział w mowie norymberskiej, z tą tylko różnicą, że akcent na za miarach pokojowego współżycia z Polską, był tym razem silniejszy w tonie.

Nowością było stwierdzenie, że stosunki polsko-niemieckie przed zawarciem paktu o nieagresji były tego rodzaju, że groziły po obu stronach

wyrodzeniem się w dziedziczną nienawiść. I temu właśnie Hitler postanowił położyć kres, a udało mu się to jedynie na skutek tego, że w Polsce nie rządziła „demokracja”, lecz jeden mąż. Albowiem „demokracja”, zdaniem kanclerza, zawsze pożąda krwi.

Jest to aluzja do prób międzynarodowej wyprawy, do której szczuli „demokrację” władający w niej żydzi i służące im międzynarodówki tajne i jawne, aby zlikwidować rządy narodowo-socjalistyczne w Niemczech. Pamiętamy sami, jak bezpośrednio po przyjeździe narodowych socjalistów do steru w Niemczech, żydostwo w całej Europie, a także i u nas, szczuło do woj-

(Dalszy ciąg na str. 3-iej)

Berlin zaprzecza

BERLIN, 28.9. Niemieckie biuro informacyjne ogłasza następujący komunikat urzędowy:

Czynnikami kompetentne stwierdzają, iż wiadomość rozpowszechniana w prasie zagranicznej, jakoby Niemcy zażądały wyrażnego rozstrzygnięcia Pragi w sprawie memorandum kanclerza Hitlera dziś do godz. 14-ej — jest zmyślona i nieprawdziwa.

Również fałszywe są związane

Ciepło Poranek chłodny

Przewidywany przebieg pogody w dniu 29 b. m.

Ranek chłodny i mglisty. Miejsca mi przymrozki. W ciągu dnia pogoda słoneczna i ciepła (temperatura do 23 st.). Umiarkowany wiatr z kierunków południowo-wschodnich. Widzialność dobra.